

Myndigheten
för civilt försvar

Studerandehandbok

Studerandehandbok

Myndigheten för civilt försvar
651 81 Karlstad

MSB 2022-04816-1

Ansvarig: Marcus Ringquist

Sektion: RT-UT-IU

Välkommen till Myndigheten för civilt försvar!

Jag hoppas att du kommer att trivas i din nya utbildningsmiljö och delta aktivt i den utbildning som leder fram till det viktiga yrke som du valt. Som studerande vid Myndigheten för civilt försvar får du ta ett stort ansvar för dina studier. Det finns en stor positiv förväntan på att du ser till att du lär dig det som krävs för att lyckas med utbildningen. Lärare och övrig personal ger dig stöd och handledning men det är din arbetsinsats som ger resultat och goda förutsättningar i yrkeslivet. Dra nytta av möjligheterna att få inblick i nya områden och skaffa kunskap som kan bidra till ett starkt civilt försvar.

Per Huling

Utbildningschef

Karlstad, 2026-08-28

Innehåll

Myndigheten för civilt försvar.....	5
Våra utbildningar och tillämpningen av denna handbok	5
Bestämmelser	6
Lagstiftning.....	6
Utbildningsplaner	6
Kursplaner.....	7
Studera	7
Pedagogisk grundsyn	7
Kvalitetsarbete	8
Likabehandling.....	8
Extra anpassningar och särskilt studiestöd.....	9
Alternativ examination	9
Fortbildningstjänsten.....	9
Försäkring	10
Arbetsmiljö och regler vid praktisk utbildning.....	10
Skyddskläder och skyddsutrustning.....	10
Studerandeskyddsombud	11
Studerandeinflytande	11
Studiemedel	11
Rapport till CSN	11
Studieprestation	12
Tillgodoräknande av tidigare utbildning och yrkeslivserfarenhet	12
Att byta utbildningsort	13
Studieavbrott.....	13
Studieuppehåll	14
Gemensamma bestämmelser om rätten att återuppta studierna	14
Studieuppehåll med platsgaranti	14
Studieuppehåll utan platsgaranti	15
Lärande i arbete (LIA).....	15
Utbildning i skydd mot olyckor (befintlig SMO).....	15
Skorstensfejarutbildning (SKF Grund och SKF Tekniker)	16
Påbyggnadsutbildning i räddningstjänst för brandingenjörer (RUB)	16
Examination	16
Allmänt om examination	16
Närvaro en förutsättning för lärande.....	16
Krav på redovisning.....	17
Tid för examination.....	17
Hinder för examination	17
Kontrollansvar vid examination	18

Hjälpmedel	18
Hantering av examinationsuppgifter	18
Inlämning av olika former av examination	18
Beslut om betyg.....	18
Betygsgrader	18
Motivering av examinationsbeslut	18
Tid och plats för meddelande av examinationsresultat	19
Återlämning av examinationsuppgift	19
Studerandes granskningsrätt	19
Rättelse av skrivfel och liknande	19
Omprovning.....	19
Inrapportering av examinationsresultat	19
Fullgjorda delmoment inom kurs	20
Försvunnet examinationsunderlag	20
Ytterligare examinationstillfällen	20
Byte av examinerande lärare	20
Åtgärder om en studerande missköter sig	20
Nolltolerans	20
Fusk.....	20
Varning	21
Avskiljande	21
Avstängning.....	21
Överklagande av beslut.....	21

Myndigheten för civilt försvar

Myndigheten för civilt försvar, är en statlig myndighet, som ska säkerställa att samhället är förberett för kris, höjd beredskap och krig. Vår verksamhet bidrar till att uppfylla målet för civilt försvar och det övergripande målet för totalförsvaret samt målen för skydd mot olyckor och krisberedskap.

Våra utbildningar och tillämpningen av denna handbok

Vi utvecklar och stärker förmågan i hela samhället så att vi tillsammans kan agera om det värsta skulle hända. Det gör vi t. ex. genom att utbilda så att det finns människor med rätt kompetens för att hantera olyckor, kriser och krig. Myndigheten för civilt försvar är huvudman för en rad längre, sammanhållna utbildningar liksom kortare fortbildningskurser inom området.

Studerandehandboken gäller för studier på:

- Utbildning i skydd mot olyckor (SMO samt SMO-F)
- Utbildning till skorstensfejare (SKF Grund)
- Utbildning till skorstensfejartekniker (SKF Tekniker)
- Påbyggnadsutbildning i räddningstjänst för brandingenjörer (RUB)

Utbildningarna genomförs vid Myndigheten för civilt försvars utbildningsverksamhet i Revinge, Rosersberg och Sandö.

Bestämmelser

Lagstiftning

Lagen (2003:778) om skydd mot olyckor trädde i kraft den 1 januari 2004. I lagen betonas vikten av förebyggande arbete mot olyckor som kan leda till räddningsinsatser. Lagen innehåller bestämmelser om de åtgärder som stat och kommun ska vidta till skydd mot olyckor, liksom bestämmelser om de förebyggande åtgärder som enskilda ska vidta.

I *förordningen (2003:477) om utbildning i skydd mot olyckor* finns bestämmelser om antagning, studerandeflytande, anstånd, studieuppehåll, byte av studieort, tillgodoräknande, disciplinär åtgärd, avskiljande respektive avstängning och överklagande.

Förordningen omfattar de av Myndigheten för civilt försvars utbildningar som leder fram till examen

- i säkerhets- och räddningsarbete
- som skorstensfejare
- som skorstensfejartekniker.

Förordningen omfattar också Myndigheten för civilt försvars

- sammanhållna vidareutbildningsprogram inom områdena räddningstjänst, tillsyn och olycksförebyggande åtgärder respektive systematiskt säkerhetsarbete
- påbyggnadsutbildning i räddningstjänst för brandingenjörer.

Behörighetskrav för antagning till ovanstående utbildningar finns i *Myndigheten för civilt försvars föreskrift (MSBFS 2025:6) om behörighetskrav för antagning till utbildning enligt förordningen (2003:477) om utbildning i skydd mot olyckor*.

Utbildningsplaner

Till utbildningar, som består av flera kurser eller terminer, finns utbildningsplaner som bland annat beskriver utbildningarnas omfattning, syfte och mål, huvudsakliga upplägg, examination och betygsättning.

[Utbildningsplan Skydd mot olyckor](#)

[Utbildningsplan Skorstensfejare](#)

[Utbildningsplan Skorstensfejartekniker](#)

[Utbildningsplan Påbyggnadsutbildning i räddningstjänst för brandingenjörer](#)

Kursplaner

Till varje kurs eller termin finns en kursplan som bland annat beskriver behörighet, syfte, lärandemål, innehåll, examination och betygsättning.

[Kursplaner Skydd mot olyckor](#)

[Kursplaner Skorstensfejare](#)

[Kursplaner Skorstensfejartekniker](#)

[Kursplaner Påbyggnadsutbildning i räddningstjänst för brandingenjörer](#)

Studera

Studera är din lärplattform där allt som rör din utbildning finns. Där finns dina uppgifter, ditt schema och dina resultat och där får du information och kan kommunicera med dina klasskamrater och lärare.

Pedagogisk grundsyn

Pedagogiska utgångspunkter

En viktig förutsättning för att Myndigheten för civilt försvar ska kunna främja kunskap och lärande är att jämställdhet och mångfald är integrerade i utbildningsverksamheten och kontinuerligt vidareutvecklas. Detta ska präglade såväl utbildningens genomförande som dess innehåll och perspektiv. All utbildning ska vara inkluderande och utformas så att alla studerande behandlas likvärdigt och ges förutsättningar att aktivt tillägna sig utbildningen. Vidare ska utbildningarna, kopplat till pedagogik, metodik och undervisning, vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet samt utgå från Myndigheten för civilt försvars värdegrund som beskriver att MCF ska vara en öppen, kompetent och drivande myndighet med fokus på individen och samhället.

Myndighetens syn på lärande ligger nära andra offentliga utbildningssystem såsom akademiska utbildningar och de utbildningar Myndigheten för yrkeshögskolan har beslutat om (SEQF, 2015). Lärandet mäts i:

- *Kunskap* – vilket är fakta, principer, teorier och praxis som är kopplade till ett arbets- eller studieområde.
- *Färdighet* – vilket innefattar en förmåga att tillämpa kunskaper och beprövad erfarenhet för att utföra uppgifter och lösa problem.
- *Kompetens* – med vilket menas en förmåga att använda kunskaper och färdigheter, att samarbeta och ta ansvar i arbets- eller studiesituationer samt i yrkesrelaterad och personlig utveckling.

Den studerandes förmåga till eget ansvar för sina studier betonas som särskilt viktigt. Det förutsätter att du som studerande är närvarande och aktiv under lektioner för lärande samt för att nå målen för utbildningen. Dock ansvarar läraren för att stödja den studerandes lärande genom att hitta konstruktiva vägar som underlättar lärandet.

Framgångsfaktorer är:

- lärande tillsammans med andra
- lika delaktighet
- goda relationer
- synliga lärandemål
- varierad undervisning
- studentcentrerat lärande

Varje kurs, termin och ämne bygger på källor i form av studiematerial, webbkurser, filmer, poddar, litteratur etc. Till dessa finns oftast föreläsningar/lektioner för att förstärka förståelsen av ämnet samt ge möjligheten att ställa frågor och få svar på dessa. I enstaka fall kan föreläsningar/lektioner utgå och då hänvisas den studerande till kursens källförteckning inför examination.

AI – artificiell intelligens

AI kan användas som ett stöd för lärande, till exempel för att få förklaringar, idéer eller hjälp att strukturera sina uppgifter. Det är viktigt att använda AI kritiskt genom att granska information och säkerställa att den studerande kan svara för innehållet. AI bör ses som ett verktyg för att utveckla kunskap, inte som en genväg för att undvika eget arbete. Lärare kan också ge riktlinjer för hur och när AI är tillåtet i undervisningen

Kvalitetsarbete

Myndigheten för civilt försvar arbetar systematiskt med kvalitetsarbete genom att se till att lärandet hänger samman och genom att följa upp hur det arbetet skett via utvärderingar. Kvalitetsarbetet säkras även genom rättssäkerhet vid examinationer. Studerande, lärare och övriga berörda deltar i detta arbete som genomförs enligt fastställda ramar. Framkomna synpunkter och erfarenheter följs upp och diskuteras, också i de forum där de studerande finns representerade, se även studerandeinflytande. Varje kurs följs också upp av kursansvarig lärare under utbildningens gång, bl.a. för att myndigheten ska kunna säkra att kursmålen nås.

Likabehandling

Likabehandling och trygg arbetsmiljö

Utbildningsverksamheten vid Myndigheten för civilt försvar ska präglas av likabehandling, respekt och inkludering. Alla studerande ska ha likvärdiga rättigheter och möjligheter, oavsett bakgrund eller individuella förutsättningar. Detta gäller såväl personer som söker till utbildningsverksamheten som studerande som deltar i utbildningen.

Myndigheten accepterar inte diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller annan kränkande behandling och arbetar aktivt för att förebygga sådant agerande. En trygg och inkluderande utbildningsmiljö förutsätter ett professionellt och ansvarsfullt förhållningssätt från samtliga som medverkar i utbildningen.

Värderingar och förhållningssätt

Vi vill att alla studerande ska känna sig trygga och bemötas med respekt. Våra värderingar är grunden för en inkluderande utbildningsmiljö där alla har lika möjligheter att lyckas.

När du tackar ja till och påbörjar din utbildning innebär det att du delar utbildningsverksamhetens värderingar. Vi står för:

1. Respekt och reflektion
Vi visar varandra respekt och reflekterar över både oss själva och dem vi möter.
2. Professionellt agerande
Vi agerar professionellt i alla situationer och tar ansvar för vårt beteende.
3. Nolltolerans mot kränkningar
Myndigheten för civilt försvar har nolltolerans mot diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling.

Extra anpassningar och särskilt studiestöd

Myndigheten för civilt försvars undervisning planeras och genomförs på ett varierat sätt i syfte att skapa så goda förutsättningar för lärande som möjligt. Metod och struktur som är gynnsamt för allas lärande ska därför ligga till grund för all undervisning. Exempel på detta kan vara tydliga och få instruktioner, sammanfattningar och de studerandes delaktighet. Lärplattformens infrastruktur bidrar också genom igenkänning i upplägg och att studiematerial finns samlat.

I vissa fall kan studerande vara i behov av extra anpassningar eller särskilt studiestöd, vilket i så fall tillhandahålls efter bedömning i samråd med studieortens ansvariga kontaktperson. Exempel på extra anpassningar och särskilt studiestöd kan vara befintliga funktioner i digitala verktyg såsom uppläsning eller översättning men också tillgång till stödprogram, struktur av studierna samt annat pedagogiskt stöd i samband med undervisning och examinationer.

För den som bedöms ha svårigheter att genomföra en examination på ordinarie vis finns möjlighet att t ex få förlängd provtid eller skriva på provdator. Anpassningar och stöd ska inte innebära sänkta kunskapskrav eller minskad måluppfyllelse.

Alternativ examination

För den som har svårt att genomföra en examination på samma sätt som övriga studerande – t.ex. på grund av dyslexi – ska om möjligt en alternativ examinationsform anordnas. Examinationsformen anpassas för att studerande med läs- och skrivsvårigheter ska kunna genomföra examinationen efter bästa förmåga.

Fortbildningstjänsten

Fortbildningstjänsten är en digital plattform med webbkurser och övningsmaterial som vänder sig till de som arbetar med eller studerar för att arbeta med skydd mot olyckor inom kommunens organisation för räddningstjänst. Som studerande vid någon av Myndigheten för civilt försvars grund- eller vidareutbildningar tilldelas du ett konto i Fortbildningstjänsten. Detta eftersom delar av tjänstens utbud kommer att vara en del av ditt utbildningsmaterial. Observera att Studera och

Fortbildningstjänsten är två separata plattformar med olika inloggningar även om dina kontouppgifter kan vara detsamma.

Försäkring

Myndigheten för civilt försvar har tecknat en samlad personskadeförsäkring hos Kammarkollegiet för studerande som läser studiemedelsfinansierad utbildning (SMO, SMO-F, SKF, Påbyggnad BI, SKF tekniker). Försäkringen gäller både under skoltid och under LIA-praktiken. Med skoltid avses schemalagd tid på utbildningsplatsen inklusive raster. Med praktiktid avses arbetstid inklusive raster. Försäkringen gäller till och från utbildningsplats/LIA om normalväg används. Försäkringen gäller inte i hemmet och under din fritid. Närmare försäkringsvillkor och blankett för skadeanmälan finns på Kammarkollegiets hemsida www.kammarkollegiet.se

Arbetsmiljö och regler vid praktisk utbildning

Din och andras säkerhet är mycket viktig. Under utbildningen kommer du bl.a. att hantera utrustning och kemikalier, som felaktigt hanterade kan ge svåra skador. Du kommer också att exponeras för rök och värme samt arbeta praktiskt i påfrestande arbetsställningar. Skolan har en väl utvecklad säkerhetsorganisation och du kommer att träffa på flera olika säkerhets- och hanteringsanvisningar. Du är själv den viktigaste länken i denna säkerhetskedja.

Det är därför ett krav att du följer lärarens instruktioner, givna säkerhetsanvisningar och att du inte använder utrustning eller substanser utan lärares eller servicepersonalens tillåtelse.

Vi arbetar med ständiga förbättringar och att det finns ett antal fastlagda rutiner för t.ex. tillbudsrapportering och delegering av uppgifter. Skolan har en arbetarskyddsorganisation med bl.a. skyddsombud och med möjlighet för studerande vid längre studier att via studerandeskyddsombud delta i arbetet.

Skyddskläder och skyddsutrustning

Du som studerande är skyldig att bära skyddskläder och skyddsutrustning efter instruktion.

RUB

Utbildningsorten tillhandahåller brandställ under studieperioden inklusive praktiken. Räddningsväst med texten: *Utbildning* kan skickas med men praktikplatsen står för övrig skyddsutrustning.

Skorstensfejarutbildningen

Under studietiden på skolan lånar studerande skyddskläder av skolan. Under övning vid närträffar då skyddsutrustning krävs lånas de på skolan. Från och med första LIA-perioden lånar studerande filterskydd och hörselskydd från skolan.

Utbildning i skydd mot olyckor

Under platsförlagd studietid lånar studerande skyddskläder och skyddsutrustning på aktuell skola. Under praktikperioden, Lärande i arbete (LIA) tillhandahålls skyddskläder samt skyddsutrustning av ansvarig LIA-plats, under den första LIA-perioden 1 (SMO) är det dock skolan som skickar med skyddskläder. Även under den andra LIA-perioden kan skolan i vissa fall tillhandahålla skyddskläder. Frågor

kring tillhandahållande av skyddskläder vid den andra LIA perioden ställs till klädansvarig vid respektive skola.

Om den studerande på grund av vårdslöshet skadar eller tappar bort utrustning ska den studerande ersätta denna.

Smycken får inte bäras vid övning och arbete på övningsfältet. Undantag är endast tillåtet om det kan uteslutas att smyckena kan fastna, hakas upp eller leda värme eller elektricitet under övningen/arbetet. Smyckena ska tas av innan övningen/arbetet påbörjas. Om detta inte är möjligt ska de tejpas.

Studerandeskyddsombud

Inom varje utbildningsprogram utser de studerande skyddsombud som ska arbeta för en tillfredsställande arbetsmiljö- och studieförhållanden i enlighet med arbetsmiljölagstiftningen. Studerandeskyddsombuden utbildas bland annat i arbetsmiljölagstiftning.

Studerandeflytande

Ett fungerande studerandeflytande är en förutsättning för att utbildningen ska utvecklas på ett bra sätt. Studerandeflytandet gynnar samverkan och samarbete mellan studerande, lärare, övrig personal och ledning och säkrar därmed ett demokratiskt förhållningssätt i utbildningsverksamheten. Ansvaret att utse studeranderepresentanter ansvarar de studerande själva för.

Studeranderepresentanterna utses av de studerande och företräder respektive klass eller basgrupp. För varje klass eller basgrupp bör det utses en ordinarie och en ersättare. De kallas till olika möten av enhetschef eller skolsektionschef för att diskutera utbildningen, läromedel, pedagogiska arbetsformer, arbetssätt och metoder.

Studeranderepresentanterna fungerar som språkrör och ska samla in åsikter från sina medstuderande inför rådet och sedan återrapportera till klassen eller basgruppen. De bör också närvara vid övriga möten de kallas till.

Skolan kallar studeranderepresentanterna till *skolråd* och/eller *kursråd* för att diskutera erfarenheter från de olika programmen till exempel kopplat till de utvärderingsenkäter som ifylles.

Studiemedel

Studiemedel söker du hos *Centrala studiestödsnämnden*, (CSN). På www.csn.se finns allmän information om studiemedel, vilka regler som gäller och hur det går till att söka studiemedel, studielån, omställningsmedel eller studiebidrag.

Rapport till CSN

Skolan lämnar in bedömning om den studerande har uppnått studieresultat enligt utbildningsplanen. Bedömning rapporteras in efter varje terminsslut. Skolan rapporterar in ändringar av den studerandes studiegång, ex. studieuppehåll eller studieavbrott. I samband med studieavbrott meddelar skolan om den studerande har uppnått studieresultat enligt utbildningsplanen fram till avbrottet.

CSN kräver 100 % studieprestation för fortsatt studiemedel.

Studieprestation

För befintlig SMO-utbildningen finns särskilda studieprestationskrav. Inför termin tre krävs att 30 av 40 studiepoäng är godkända från termin ett och två. Inför termin fyra krävs att 40 av 60 studiepoäng är godkända från termin ett, två och tre. För detta avseende räknas studiepoäng. För behörighet att börja termin två krävs godkänd examination gällande andningsapparat och hantering av stege samt prövning av säkerhetsmoment gällande skärsläckare och hydraulverktyg för losstagnning.

För studerande krävs att samtliga examinationer för kurs 04 Säkerhetsarbete på ett systematiskt och säkert sätt godkänts innan kurs 07 Lärande i arbete (LIA) kan påbörjas. Samtliga examinationer för kurs 04 måste även ha godkänts för att påbörja kurserna: 08 Den stora olyckan, 09 Det robusta samhället samt 10 Processinriktat arbete.

Mellan termin 2 och 3 tillämpas villkorad behörighet där du som studerande är behörig under förutsättning att du uppnår kraven för studieprestation.

I det fall en studerande inte når kraven för studieprestation, behåller den studerande sin plats i utbildningen, men kan inte fortsätta sin studiegång förrän dess att kravet för studieprestation är uppnått.

Inför termin tre genomförs en ny medicinsk kontroll. För att kunna genomföra termin tre och fyra inom SMO- utbildningen krävs att kontrollen visar på tjänstbarhet.

SMO från och med ht26:

1. För att studerande som genomför termin 1 ska få fortsätta till termin 2, ska hen vara godkänd på minst följande moment:
 - Rökdykning enligt AFS 2023:13
 - Samtliga löpande examinerande aktiviteter, även kallat säkerhetsmoment, (då dessa är en förutsättning att få delta på nästkommande lektioner beroende av momentet)
2. För att studerande ska få gå ut på LIA i termin 3, ska hen vara godkänd på samtliga examinationer i termin 1 och 2

Tillgodoräknande av tidigare utbildning och yrkeslivserfarenhet

Som studerande vid Myndigheten för civilt försvar har du i vissa fall rätt att, för en del av utbildningen, få tillgodoräkna dig tidigare genomförd utbildning och erfarenhet inom området.

För att kunna ansöka ska du vara antagen till utbildning hos Myndigheten för civilt försvar. Dina tidigare studier eller yrkesverksamhet ska i huvudsak motsvara de kunskaper och färdigheter som utbildningen avser att ge.

Se vidare 4b § i förordningen (2003:477) om utbildning i skydd mot olyckor

Om din ansökan om tillgodoräknande beviljas kan det påverka ditt studiemedel.

Du kan inte få studiemedel för de perioder som du inte är i studier. Kontakta CSN för frågor om studiemedel.

Ansökan om tillgodoräknande ska göras via Myndigheten för civilt försvars e-tjänsteportal under ”E-tjänster för (tidigare MSB:s), Myndigheten för civilt försvars skolor”. Du ska ange vad du anser att du kan tillgodoräkna och mot vad. Ansök i god tid innan kursstart, minst en månad innan.

[myndighetens e-tjänster](#)

Det är ansvarig skolsektionschef som fattar beslut i ärenden om tillgodoräknande.

Att byta utbildningsort

Gäller för SMO och SMO-F.

Du har möjlighet att byta utbildningsort om verksamheten tillåter. Särskilda skäl bör ligga till grund för att du ska få byta utbildningsort, t.ex. sociala, medicinska eller andra särskilda omständigheter, som uppkommit efter det att du påbörjat din utbildning. De särskilda skäl som du anger, ligger till grund för eventuell prioritering ifall det är fler personer som önskar byta utbildningsort än det finns tillgängliga utbildningsplatser.

För att kunna byta skola ska samtliga studiepoäng ditintills vara godkända.

Digital ansökan om byte av utbildningsort ska lämnas in via [myndighetens e-tjänster](#)

Byte av utbildningsort kan endast göras i samband med terminsskiften. Ansökan ska vara inskickad senast den 15 maj för att du ska kunna byta utbildningsort kommande hösttermin och senast den 15 november om du ska kunna byta skola kommande vårtermin. Kommer din ansökan in för sent hamnar du sist i prioriteringsordningen vid fördelningen av utbildningsplatser. Du får besked om byte av utbildningsort senast den 15 augusti för höstterminen och senast den 15 december för vårterminen.

Det är skolsektionschefen på den mottagande utbildningsorten som fattar beslut i ärenden om byte av utbildningsort.

Studieavbrott

Om den studerande önskar avbryta sina studier ska den studerande göra en ansökan om detta via [myndighetens e-tjänster](#).

En ansökan om studieavbrott innebär att den studerande helt förlorar rätten att fortsätta utbildningen inom programmet. Studerande kan dock på nytt ansöka till utbildningen.

Om den studerande inte varit nåbar, och trots upprepade försök varit onåbar under som minst tre månader i följd, betraktas den studerande ha vidtagit ett studieavbrott.

Studieuppehåll

Studieuppehåll innebär att göra ett uppehåll i studierna och återuppta dem senare. Under ett studieuppehåll får den studerande delta i examination, men endast på redan genomgångna kurser i programmet. Se även ”Att byta utbildningsort”.

Gemensamma bestämmelser om rätten att återuppta studierna

Rätt att återuppta studierna finns endast om den fortsatta utbildningen ges på din utbildningsort när du önskar gå tillbaka till studierna. För de studerande som redan studerar eller påbörjat studierna innan förändringar i utbildningen träder i kraft omfattas av en övergångsbestämmelse som reglerar utbildningen.

Om utbildningsinnehållet har förändrats under uppehållet, måste du själv ta igen motsvarande kunskaper innan studierna återupptas.

Du måste själv bekosta nytt rullbandstest och läkarundersökning om detta krävs enligt Arbetsmiljöverkets föreskrifter om rökdykning. Utbildningsorten lämnar besked om nytt intyg för rökdykning krävs, i samband med att den studerande anmäler att den studerande vill återuppta dina studier.

Vid graviditet/amning är rök-/kemdykning uteslutet. Inför andra situationer och övningar gör du som studerande, tillsammans med arbetsmiljöansvarig chef, en riskbedömning. Bedömningen dokumenteras av arbetsmiljöansvarig chef.

Bedömning kan även göras i samråd med läkare/barnmorska.

Du måste göra en anmälan i god tid innan du vill återuppta studierna via [myndighetens e-tjänster](#)

Anmälan ska skickas senast 15 maj om den studerande vill återuppta studierna kommande hösttermin och senast 15 november om den studerande vill återuppta studierna kommande vårtermin.

Utbildningsorten lämnar besked om platstilldelning senast den 15 augusti inför höstterminen och senast den 15 december inför vårterminen.

Studieuppehåll med platsgaranti

Platsgaranti innebär att ett studieuppehåll förenas med rätten att fortsätta studierna omedelbart efter uppehållet vid den utbildningsort där du antagits om särskilda skäl finns för detta. Det krävs också att den fortsatta utbildningen ges på din utbildningsort när du önskar gå tillbaka till studierna. Särskilda skäl kan vara sociala, medicinska eller andra särskilda omständigheter, t.ex. vård av barn eller graviditet.

Beslut om studieuppehåll med platsgaranti beviljas normalt för en hel termin, och för högst två terminer. I ansökan om studieuppehåll med platsgaranti måste du uppge skälen för uppehållet och den tidpunkt när du ämnar återuppta studierna.

Digital ansökan ska ha inkommit via [myndighetens e-tjänster](#) innan uppehållet påbörjas.

Det är ansvarig skolsektionschef som fattar beslut i ärenden om studieuppehåll med platsgaranti.

Studieuppehåll utan platsgaranti

Saknar du särskilda skäl för att beviljas studieuppehåll med platsgaranti, men ändå vill göra uppehåll i studierna, ska du ändå göra en digital ansökan via [myndighetens e-tjänster](#) innan uppehållet påbörjas. I ansökan ska det framgå vid vilken tidpunkt du ämnar återgå till studierna.

Ansökan om studieuppehåll utan platsgaranti kan inte göras under första terminen, då räknas det som avbrott.

När du önskar återuppta studierna tilldelas du en utbildningsplats vid din tidigare skola i mån av tillgång och om den fortsatta utbildningen ges på skolan när du önskar gå tillbaka till studierna. Det är alltså inte säkert att du kan återuppta studierna när du själv vill.

Observera att det är samma ansökan för studieuppehåll med eller utan platsgaranti, och att det är skälen i ansökan som avgör om du som studerande beviljas ett uppehåll med eller utan platsgaranti.

Lärande i arbete (LIA)

Utbildning i skydd mot olyckor (befintlig SMO)

Under Utbildning i skydd mot olyckor kommer du vara på LIA under termin 1 och termin 3. LIA i termin 1 (2 veckor) sker under kursen; Yrkesroll i kommunalt säkerhets- och räddningsarbete. Under den inledande LIA perioden kommer du att få inblick i vad det är att verka inom yrkesområdet skydd mot olyckor. Under termin 3 genomförs LIA 2 (15 veckor) inom ramen för kursen; Lärande i Arbete, där du som studerande får en djupare och bredare bild av vad som förväntas inom yrkesområdet.

Utbildning i skydd mot olyckor med start 2026

Under utbildningen kommer du att vara på LIA under två veckor i termin 1. Där ges du möjlighet att få en bild av ditt framtida yrke. Du kommer att få prova på ett antal grundläggande praktiska moment som du sedan även kommer att träna på under resterande del av utbildningen. Du kommer att göra reflektionsuppgifter och ta del av räddningstjänstens dagliga arbete.

Under termin 3 är du på LIA under en längre period över 10 veckor. Då finns tillfälle att drilla praktiska övningar som är väsentliga för yrket.

Praktikplats ansvarar respektive skolas utbildningsadministratör för att skaffa. LIA-plats tilldelas vid utbildningens start och gäller för hela utbildningen. Byte av LIA-plats kan tillåtas om särskilda skäl föreligger. Med särskilda skäl menas medicinska, sociala eller andra omständigheter som uppstått. Byte kan endast ske i mån av plats. Den studerande bör inte genomföra LIA vid den station som den samtidigt är yrkesverksam vid. LIA kan genomföras vid samma räddningstjänstorganisation, men förutsätter handledning och att utbildningens mål följs upp. Närvaro krävs. Eventuell frånvaro kommuniceras mellan utbildningsort och räddningstjänstens LIA-handledare.

Skorstensfejarutbildning (SKF Grund och SKF Tekniker)

I skorstensfejarutbildningen (SKF Grund) genomförs två LIA-perioder på fyra, respektive tre veckor, då utbildningen förläggs till en söttningsverksamhet. Under LIA-perioderna får den studerande erfarenhet av kundrelationer, söttningsarbete av eldstäder samt imkanaler och ventilationsanläggningar, biträda vid besiktningar och undersökningar med inriktning brandskydd, administrativa rutiner och arbetsmiljö.

I skorstensfejarteknikerutbildningen genomförs två LIA-perioder på fyra, respektive tre veckor, då utbildningen förläggs till en söttningsverksamhet. Under LIA-perioderna får den studerande erfarenhet av kundrelationer, besiktningar och undersökningar med inriktning brandskydd, brandskyddskontroll, administrativa rutiner och arbetsmiljö samt studiebesök hos andra kommunala förvaltningar. Det är de teoretiska kunskaperna och praktiska färdigheterna som ska omsättas i praktisk yrkesverksamhet under LIA.

Under LIA-perioden får den studerande stöd av handledare på arbetsplatsen vid behov även från skolan.

Den studerande har möjlighet att lämna önskemål om LIA-plats. Skolan hjälper till att skaffa en LIA-plats vid behov.

Påbyggnadsutbildning i räddningstjänst för brandingenjörer (RUB)

De studerande, vid Påbyggnadsutbildning i räddningstjänst för brandingenjörer, genomför under året två praktikperioder. Den ena genomförs under våren och den andra under hösten.

Inhämtning och urval av praktikplatser under utbildningen ombesörjs av kursledningen, inte av de studerande själva.

Fördelningen av tillgängliga praktikplatser sker enligt de regler som är beslutade av kursledningen att vara gällande under utbildningsåret.

Examination

Allmänt om examination

Examination kan genomföras på olika sätt under förutsättning att rättssäkerheten upprätthålls. Ur ett rättssäkerhetsperspektiv kommer en individuell bedömning genomföras. Bedömningskriterierna är utformade på individuell grund och kommer motiveras löpande för dig som studerande.

Examinerande lärare är den som för examinationens ändamål är utsedd av närmast ansvarig chef.

Närvaro en förutsättning för lärande

Du förväntas följa schemalagda aktiviteter. Aktiviteterna är huvudsakligen planerade dagtid, men det kan också förekomma kvällsundervisning.

Lärarna utgår utifrån ett formativt undervisningssätt. Det innebär att läraren formar och anpassar undervisningen utifrån regelbunden återkoppling efter avstämningar. Det förutsätter att du som studerande är närvarande och aktiv under lektioner för lärande samt för att nå målen för utbildningen. Målet är att du

och dina medstuderingar trots olika förkunskaper och erfarenheter får kontinuerlig återkoppling gällande i vilket utvecklingsläge ni befinner er i ert lärande och vad nästa utvecklingssteg är. Att lära tillsammans är en utgångspunkt i Myndigheten för civilt försvars utbildningar och ett effektivt sätt för att befästa ny kunskap. När studerande tillsammans med lärare, i dialog med andra studerande, får sätta ord på ny kunskap bidrar det till ökat lärande. I samtal med andra möjliggörs kopplingar till egna erfarenheter, formuleringar av hypoteser, ny kunskap i sammanhang och förståelse för andras perspektiv.

Närvarokontroll vid examinerande moment ska ske under rättssäkra former. Exempel på detta är legitimationskontroll, eller avstämning mot registrerat deltagande i studieadministrativt system.

Studerande ska genomföra examinerande moment med godkänt resultat för att kunna godkännas på kursen/terminen/utbildningen. Frånvaro vid ett examinerande moment tas igen vid omexaminationstillfälle.

Samtliga examinerande moment meddelas studerande vid kursstart. För vissa kurser (t.ex. RUB) kan examinerande moment presenteras löpande.

Varje kurs och ämne bygger på källor i form av studiematerial, filmer, poddar, litteratur etc. Till dessa finns oftast föreläsningar/lektioner för att förstärka förståelsen av ämnet samt ge möjligheten att ställa frågor och få svar på dessa. I enstaka fall kan föreläsningar/lektioner utgå och då hänvisas den studerande till kursens källförteckning inför examination.

Krav på redovisning

Examinerande lärare ska ta fram krav på innehåll, form och tid för redovisning av laborationer, inlämningsuppgifter, projekt- och uppsatsarbeten och liknande. En studerande ska inte hindras från att delta i examination på grund av att hen inte klarat ett tidigare examinationsmoment på kursen. För SMO från och med hösten 2026 krävs dock godkänt resultat på de löpande examinerande aktiviteterna av säkerhetskaraktär för att få delta på terminsexaminationer.

Tid för examination

Tid för examination och tid för inlämning av examinationsuppgifter ska framgå av kurs-schema eller motsvarande för aktuell period. För kurser som sträcker sig över en längre tid (exempelvis RUB men inte SMO) kommer examinerande moment presenteras löpande.

Ordinarie examinationstillfälle får inte förläggas till tidpunkt som ligger utanför den period till vilken kursen hör. Övriga examinationstillfällen ska meddelas senast vid kursstart, såvida inte annan uppgörelse har träffats med berörd studerande.

Hinder för examination

Om examination inte kunnat genomföras enligt plan, och detta beror på omständigheter som är att hänföra till Myndigheten för civilt försvar, ska möjlighet till nytt examinationstillfälle erbjudas inom en vecka, såvida inte särskilda skäl föreligger. Vid oförutsedda händelser såsom brand eller plötslig sjukdom

avbryts examination, om ansvarig bedömer att examination inte kan fortsätta under rättssäkra former. Nytt examinationstillfälle erbjuds snarast. Om studerande får förhinder för examination (till exempel sjukdom) hänvisas till nästa omexaminationstillfälle.

Kontrollansvar vid examination

Examinerande lärare eller av denne utsedd ansvarig lärare som genomför examination är skyldig att på lämpligt sätt se till att den genomförs på ett rättssäkert sätt. Det gäller bland annat att de studerande sinsemellan ska behandlas rättvist samt att fusk skall förhindras.

Hjälpmedel

Förutsättningarna för examinationen ska framgå av givna anvisningar. Information om tillåtna hjälpmedel ska ges till studerande i samband med kursintroduktion, såvida inte särskilda skäl föreligger. Senast vid introduktionen till aktuell kurs ska dock information om tillåtna hjälpmedel ges. Det är den studerandes skyldighet att före examinationstillfället ha informerat sig om tillåtna hjälpmedel.

Hantering av examinationsuppgifter

Sekretess gäller för uppgift som ingår i eller utgör underlag för examination. Hantering måste därför ske på ett sådant sätt att uppgifterna inte röjs, sekretessen inte riskerar att brytas och så att rättssäkerheten skyddas.

Inlämning av olika former av examination

För att examination såsom uppsatser, skrivuppgifter eller liknande ska anses godkända måste de vara inlämnade inom den tid som examinerande lärare beslutat. Undantag kan medges av examinerande lärare, om särskilda skäl föreligger.

De studerandes inlämning av examinationsuppgifter ska ske under former som garanterar rättssäkerhet för både lärare och studerande. Exempel på rättssäker hantering vid inlämning av skriftliga inlämningsuppgifter är att: sända per e-post, lämna via lärplattform, lämna till en fysisk person mellan vissa klockslag samt lämna i läsbar brevlåda (i stället för i öppet postfack).

Beslut om betyg

Beslut om betyg fattas av examinerande lärare för respektive examinerande moment. Beslut om betyg för hel kurs fattas av kursansvarig/terminsansvarig.

Betygsgrader

Betygsgrader framgår av respektive utbildnings- och kursplan. Bedömningskriterier ska framgå i information till den studerande.

Motivering av examinationsbeslut

Beslut vid betygssättning hör till den kategori av beslut som enligt förvaltningslagen undantas från kraven på motiveringsskyldighet. De studerande

ska emellertid ges någon form av återkoppling på genomgången examination av såväl rättssäkerhetsskäl som pedagogiska skäl.

Tid och plats för meddelande av examinationsresultat

Den studerande ska informeras om hur och var examinationsresultaten tillkännages. Den studerande har rätt att få examinationsresultatet inom 15 arbetsdagar.

Återlämning av examinationsuppgift

Bedömd examinationsuppgift, som återlämnas ska av rättssäkerhetsskäl noteras av ansvarig lärare. Bedömd examinationsuppgift som inte hämtats ut av studerande sparas ett år från dagen för betygssättning.

Studerandes granskningsrätt

De studerande har rätt att under uppsikt ta del av sin bedömda examinationsuppgift, alternativt granska en kopia av densamma.

Examinationsuppgift som avses att begäras omprövning eller rättelse för bör inte noteras som uthämtad av ansvarig lärare. Om studerande önskar se sin bedömda examinationsuppgift utan att hämta ut den, ska detta ske på ett sådant sätt att den studerande inte kan ändra bedömd examinationsuppgift och sedan begära omprövning.

En bedömd examinationsuppgift är allmän handling, när ärendet om betygssättning har slutbehandlats. Om någon begär att få ut en kopia av bedömd examinationsuppgift är Myndigheten för civilt försvar skyldigt att tillhandha sådan, såvida den inte är återlämnad.

Rättelse av skrivfel och liknande

Beslut om betyg kan inte överklagas. Ett beslut om betyg som blivit uppenbart oriktigt på grund av skrivfel, räknfel eller liknande förbiseende får rättas enligt Förvaltningslag ([2017:900](#)). Beslut av detta slag ska fattas av examinerande lärare.

Omprövning

Den studerande kan begära omprövning av beslut om betyg hos examinerande lärare. Finner examinerande lärare, att ett beslut om betyg är uppenbart oriktigt på grund av nya omständigheter eller av någon annan anledning, ska beslutet ändras, om det kan ske snabbt och enkelt.

För att korrekt omprövning ska kunna genomföras är det därför nödvändigt, att studerande som önskar få betygsbeslut omprövat, snarast möjligt inkommer med en begäran om detta. Begäran om omprövning ska inlämnas skriftligen och vara ställd till examinerande lärare.

Inrapportering av examinationsresultat

Examinerande lärare ansvarar för att examinationsresultat rapporteras in i studieadministrativt system senast fem arbetsdagar efter fattat betygsbeslut.

Fullgjorda delmoment inom kurs

Fullgjorda examinationsmoment som var för sig inte är inrapporterade ska bevaras och kunna tillgodoräknas så länge samma kursplan gäller och därefter minst ett år efter examinationstillfället. Det gäller också om kursplanen ändrats men där det examinationsmomentet i allt väsentligt kvarstår i ny kursplan.

Försvunnet examinationsunderlag

Om någon form av examinationsuppgift, som lämnats till Myndigheten för civilt försvars personal, kommer bort, och det kan påvisas, att det inte orsakats av berörd studerande, ska den studerande snarast erbjudas nytt examinationsdatum, helst inom en vecka.

Ytterligare examinationstillfällen

Antalet tillfällen, som en studerande får genomgå examination för att få godkänt resultat på en kurs eller del av kurs, kan begränsas. Eventuell begränsning ska framgå av kursplan.

Studerande ska erbjudas ytterligare examinationstillfälle senast två månader efter ordinarie examinationstillfälle. Undantag från denna regel kan ske, om det finns särskilda skäl för Myndigheten för civilt försvar eller när det inte är möjligt på grund av terminsslut. Utöver ordinarie examinationstillfälle ska minst två examinationstillfällen erbjudas studenten inom ett år från ordinarie examinationstillfälle.

Även efter utbildningens slut ska studerande ha rätt till ytterligare omexamination.

Byte av examinerande lärare

Har du blivit underkänd på samma examination med samma lärare vid två tillfällen har du rätt att begära en annan examinerande lärare. Begäran om ny betygsättande lärare ska göras skriftligt till ansvarig skolsektionschef på din studieort.

Åtgärder om en studerande missköter sig

Nolltolerans

Det råder nolltolerans mot alkohol, droger och doping. Arbetsmiljöansvarig/den som riskbedömer har rätt att avvisa dig som studerande från övning/undervisning/gym. För studerande finns då möjlighet till drogtest.

Fusk

Med fusk avses att studerande med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda lärare eller annan om den egna prestationen vid en examination.

Kopiering av text, så kallad plagiering, samt citat och referat där källhänvisning saknas definieras som fusk.

Vid misstanke om fusk sker följande:

1. Muntlig tillrättavisning av lärare

2. Skolsektionschef tillrättavisar + tjänsteanteckning
3. Anmälan till särskilda nämnden

Varning

En disciplinnämnd vid Myndigheten för civilt försvar får vidta disciplinär åtgärd i form av varning mot en studerande som

1. med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda vid prov eller när en studieprestation annars ska bedömas.
2. stör eller hindrar undervisning, prov eller annan verksamhet inom ramen för utbildningen.
3. utsätter annan studerande eller en arbets- eller uppdragstagare vid Myndigheten för civilt försvar för allvarliga eller återkommande trakasserier.

Avskiljande

En särskild nämnd vid Myndigheten för civilt försvar får avskilja en studerande från utbildning, om den studerande

1. inte rättar sig efter en varning.
2. lider av psykisk störning.
3. missbrukar alkohol eller narkotika.
4. har gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet.
5. på annat sätt visat sig olämplig för fortsatt utbildning.

Ett beslut om avskiljande ska alltid innebära att den studerande tillsvidare inte får fortsätta den pågående utbildningen.

En studerande som har avskilts från en utbildning har rätt att, på skriftlig begäran, få beslutet om avskiljande omprövat av den särskilda nämnden, när två år har förflutit från det att det ursprungliga beslutet meddelades. När ett beslut om avskiljande upphävs får den studerande återuppta utbildningen utan särskild ansökan och tillgodoräkna sig den tidigare fullgjorda utbildningen.

Avstängning

I avvaktan på att ett avskiljningsärende avgörs får den särskilda nämnden besluta att den studerande avstängs från utbildningen med omedelbar verkan, om nämnden finner att det finns en påtaglig risk för att den studerande under utbildningen kan komma att skada sig själv, annan person eller värdefull egendom.

Överklagande av beslut

En studerande kan överklaga beslut i ärenden som handlar om:

- anstånd
- studieuppehåll
- byte av skola
- tillgodoräknande
- disciplinär åtgärd i form av varning, avskiljande och avstängning
- omprövning av beslut om avskiljande.

Andra beslut av Myndigheten för civilt försvar som rör studerande vid utbildning som omfattas av förordningen kan inte överklagas.
Överklagande sker till *Statens överklagandenämnd*. Överklagandenämndens beslut får inte överklagas.

//

**Myndigheten
för civilt försvar**